

Vad gör en församling till en inbjudande miljö för hbtq-personer?

Vad önskar man sig som hbtq-person av en församling, och vilka saker gör det tvärtom svårt att våga närma sig?

Vad är det som gör att just jag upplever en församling som inkluderande? Har du ställt dig den frågan någon gång?

Frågan kan verka svår att svara på – det är ju så mycket. Det enkla svaret är ändå: Jag märker det eftersom kyrkan jag går till är en självklar plats för mig att vara på och människor runt omkring bekräftar att det är så. Där får jag vara den jag är, leva mitt liv och bidra med det jag kan. Jag upplever omsorg från andra och andra räknar med mig.

För de allra flesta troende hbtq-personer är det viktigt att församlingen man tillhör eller vill tillhöra är medveten om och öppen för att alla inte är heterosexuella eller cis-personer¹. Det är det första steget till att uppfatta sig som välkommen, att gemenskapen bekräftar att sådana som jag faktiskt finns.

Konkret kan det visa sig i ord och bildspråk. Det kan vara extra viktigt för någon som är van vid att inte vara representerad att få se sin familj, med exempelvis två mammor, illustrera en inbjudan till församlingslägret. Det kan också handla om att den som predikar lyfter fram olika hbtq-personers liv som exempel. Det upplevs alltid som inkluderande om frågor som rör ens eget liv lyfts i förbönen. Det kan handla om att be för situationer där hbtq-personer utsatts för våld, eller om att tacka för den mångfald som finns i församlingen på olika sätt.

Varje församling kan utgå från att det redan finns hbtq-personer i församlingen. Alla är inte öppna med att de är det. Det gör det desto viktigare att församlingen är inkluderande oavsett om man känner till några hbtq-personer i församlingen eller inte.

¹ Cis är precis som trans latin och betyder "på samma sida". Trans betyder överskridande och för en transperson handlar det om kön. Cis-person är de personer vars kön är samstämmigt: Det kön som man tilldelades vid födseln är alltså också det som stämmer med ens könsidentitet.

Det är aldrig individens ansvar att ”komma ut”, det är den gemenskap som vill vara inkluderande som behöver lära sig hur de kan vara en gemenskap som upplevs som välkomnande och trygg för alla.

Det första som möter är den yttre miljön. Konkret handlar det om hur församlingen presenterar sig, både digitalt och i verkliga livet.

Finns det en regnbågsflagga någonstans?

Regnbågsflaggan eller Pride-flaggan är en internationell symbol för hbtq-rörelsen och signalerar alla människors lika värde. Den skapades på 70-talet och med sina olika färger har den kommit att betyda något särskilt för personer som särbehandlats på grund av sexuell läggning och/eller könsidentitet- och uttryck. Den används allt oftare som symbol för en berikande mångfald.

För en del personer kan en liten regnbågssymbol på en anslagstavla eller dörr bli det avgörande skälet att man vågar närma sig en församling. Den signalerar att här är en gemenskap som har tänkt på att jag finns och blir glad om jag kommer.

Det kan finnas församlingar och enskilda som inte är bekväma med flaggan och som associerar den till andra värderingar än kampen för allas lika värde.

Regnbågsfärgerna är naturligtvis inte enda sättet att uttrycka sitt välkomnande, men den är en tydlig symbol, så att den som behöver kan uppfatta att här finns en öppenhet för att människors liv ser olika ut. Men sök de uttryck som hjälper er i er församling för att uttrycka ert välkomnande.

Är toaletterna könsneutrala?

Detta är nästan det enklaste tipset för att välkomna personer som inte entydigt är män eller kvinnor. Könsneutrala toaletter gynnar dessutom alla, eftersom alla då kan välja den toalett som är ledig.

Det personliga mötet

Det personliga mötet har också stor betydelse. Frågor som en hbtq-person ställer sig kan vara:

- Är människorna jag pratar med öppna för att vårt barn föredrar hen som pronomen?
- Är det okej att jag är gift med en annan kvinna och att våra barn har två mammor?
- Vad händer om jag berättar att jag heter Lars men sjunger sopran i kören?

Personer med ledaransvar i församlingen är viktiga förebilder i det inkluderande arbetet. Det kan vara en pastor, en musiker eller en ungdomsledare.

Tydlighet

Försök hitta vägar att vara tydliga var ni som församling står. Om ni exempelvis tagit beslut kring samkönad vigsel är det skönt för en hbtq-person att lätt hitta information om det. Det kan vara obehagligt att för egen del behöva ställa frågan om det ens är möjligt att vigas i församlingen. Då är det faktiskt tryggare att direkt veta vad som gäller, oavsett vad det är som gäller.

Fördjupningsmaterial

I boken *"En enda kropp – Vägar till en hbtq-vänlig församling"* kan du läsa mer om hur din församling kan bli tryggare för hbtq-personer i församlingen och mer välkomnande för hbtq-personer på väg in. Dessa kapitel tar upp det särskilt:

En församling som är trygg för fler

Om inkluderande ledarskap och församlingsliv
Robert Eriksson

Vad vill du att jag ska göra för dig?

Berättelser och checklistor för en välkomnande församling
Anna-Karin Caspersson